

**Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XV koosseisu I istungjärgul (21.04.-30.06.2023)**

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Liisa-Ly Pakosta (Eesti 200 fraktsioon)

Aseesimees: Maria Jufereva-Skuratovski (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Arvo Aller (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Rain Epler (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Aleksei Jevgrafov (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Tanel Kiik (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Katrin Kuusemäe (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Hanah Lahe (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tiit Maran (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Anti Poolamets (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Maris Lauri (Eesti Reformierakonna fraktsioon, kuni 25.04.2023)

Maido Ruusmann (Eesti Reformierakonna fraktsioon, alates 25.04.2023)

Luisa Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Riina Solman (Isamaa fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Kadri Tali (Eesti 200 fraktsioon)

Hendrik Johannes Terras (Eesti 200 fraktsioon)

Kristo Enn Vaga (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungid

Ajavahemikus 21.04.-30.06.2023 toimus **18** Euroopa Liidu asjade komisjoni (edaspidi ELAK) istungit, nendest **16** korralist ning **1** erakorraline istung. Lisaks **17**-le ELAKi istungile toimus ka **1** ühine istung. Elektrooniliselt viidi läbi **8** istungit ning **10** istungit toimusid füüsiliselt. Avalikke istungeid istungjärgu jooksul ei toimunud.

- 1) 26.06.2023 ühine elektrooniline istung **väliskomisjoniga** seoses Eesti seisukohtadega 29. juunil 2023 toimunud Euroopa Ülemkogul.

Euroopa Liidu algatused

ELAK määramati Riigikogu VIII istungjärgul **25** ELi asja juhtivkomisjoniks. **21** ELi algatuste puhul toetas ELAK valitsuse poolt ettevalmistatud läbirääkimiste seisukohti konsensuslikult ning **4** algatuse puhul viidi läbi hääletamine. **12**-l **korral** täiendas ELAK valitsuse seisukohti. Kokku muutis ELAK valitsuse seisukohti **48%** korral. ELAK **ei esitanud** ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega.

I istungjärgul Euroopa Liidu asjade komisjonis menetletud Euroopa Liidu algatused:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse fluoritud kasvuhoonegaase, (28.04.2023);

- 2) Euroopa Komisjoni avalik konsultatsioon „Euroopa puudega isiku kaart“, raportöör Riina Solman (05.05.2023);
- 3) Euroopa Nõukogu direktiivi ettepanek, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamiselase halduskoostöö kohta, raportöör Aivar Sõerd (12.05.2023);
- 4) Euroopa Nõukogu terrorismikonventsiooni täiendamise läbirääkimisi käsitlev nõukogu otsus, raportöör Liisa-Ly Pakosta (12.05.2023);
- 5) Euroopa Komisjoni juhulubade reeglite muutmise ja liiklusreeglite parema jõustamise eelnõude ettepanekud (teeohutuse pakett), raportöör Rain Epler (19.05.2023);
- 6) Euroopa Komisjoni teatiste „Euroopa Liidu kalandus- ja vesiviljelussektori energiasüsteemi ümberkujundamine“ ja „Ühine kalanduspoliitika praegu ja tulevikus“ ning mereökosüsteemide kaitsmise ja taastamise tegevuskavad, raportöör Arvo Aller (19.05.2023);
- 7) Euroopa Komisjoni ühtse loa direktiivi ja pikaajaliste elanike direktiivi muudatusettepanekud, raportöör Katrin Kuusemäe (22.05.2023);
- 8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitleva määruse muutmine, raportöör Tanel Kiik (26.05.2023);
- 9) Euroopa Komisjoni direktiivi ettepanek, millega muudetakse direktiivi 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta, raportöör Hanah Lahe (26.05.2023);
- 10) Euroopa Komisjoni põhjavee ja pinnavee saasteainete loetelu läbivaatamise ettepaneku ning asulareovee puhastamise direktiivi läbivaatamise ettepaneku kohta (EL nullsaaste pakett), raportöör Tiit Maran (26.05.2023);
- 11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi eelnõu ettepaneku kohta mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuuride kohta äriühingutes, kes taotleavad oma aktsiate kauplemisele võtmist VKEdes kasvuturul, raportöör Liisa-Ly Pakosta (26.05.2023);
- 12) Euroopa Komisjoni ettepanekute kohta kapitaliturgude liidu edendamiseks ja atraktiivsemaks muutmiseks, raportöör Hendrik Johannes Terras (26.05.2023);
- 13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus tulirelvade, nende oluliste osade ja laskemoona impordi, ekspordi ja transiidi kohta, millega rakendatakse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendava tulirelvade, nende osade ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava ÜRO protokoll (ÜRO tulirelvade protokoll) artiklit 10 (uuesti sõnastatud), raportöör Liisa-Ly Pakosta (29.05.2023);
- 14) Euroopa Komisjoni määruse eelnõu ettepanek pakendite ja pakendijäätmete kohta, raportöörid Hanah Lahe, Rain Epler (2.06.2023, 5.06.2023);
- 15) Võrdõigusasutuste suhtes kohaldatavaid nõudeid käsitlevate direktiivide eelnõud, raportöör Katrin Kuusemäe (09.06.2023);
- 16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi eelnõu ettepanek, millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte, raportöör Liisa-Ly Pakosta (09.06.2023);
- 17) Euroopa Komisjoni määruse eelnõu ettepanek, et parandada liidu elektrituru korraldust, raportöör Rain Epler (09.06.2023);
- 18) Euroopa komisjoni määruse eelnõu ettepanek, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks, raportöör Hanah Lahe (12.06.2023);
- 19) Euroopa Komisjoni määruse eelnõu ettepanek, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude kasutuselevõtu kulusid, ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus), raportöör Rain Epler (16.06.2023);
- 20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõude ettepanekud, mis käsitlevad reisijate elteabe õigusraamistikku, raportöör Katrin Kuusemäe (16.06.2023);

- 21) Euroopa Komisjoni määruse eelnõu ettepanek, millega tugevdatakse uute raskeveokite CO₂-heite standardeid, raportöör Tiit Maran (16.06.2023);
- 22) Kriitiliste toorainete määrus ja teatis, raportöörid Rain Epler ja Tiit Maran (16.06.2023);
- 23) Euroopa Komisjoni ettepanek, milles käsitletakse välisõhu kvaliteedinõuete direktiivi ülevaatamist, raportöör Hanah Lahe (16.06.2023);
- 24) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu ettepanek kriminaalmenetluste üleandmise kohta, (26.06.2023);
- 25) Euroopa Komisjoni avaliku konsultatsiooni kohta „Reisimine: digitaalsete reisidokumentide kasutuselevõtmine reisimise lihtsustamiseks“, (26.06.2023).

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha lähtudes valdkondlike komisjonide arvamustest 23 ELi algatuse puhul, 2 algatuse puhul tegi ELAK ajapuudusel otsuse valdkondliku komisjoni arvamusest.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigist)
Keskkonnakomisjon	7	30,43%
Majanduskomisjon	5	21,74%
Õiguskomisjon	5	21,74%
Põhiseaduskomisjon	3	13,04%
Rahanduskomisjon	2	8,70%
Maaelukomisjon	1	4,35%
Kultuurikomisjon	0	0,00%
Riigikaitsekomisjon	0	0,00%
Sotsiaalkomisjon	0	0,00%
Väliskomisjon	0	0,00%
Kokku	23	100%

Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu istungid

Ajavahemikus 21.04.-30.06.2023 töötas ELAK 25 ELi tasandi ministrite kohtumise materjaliga. Nendest kohtumistest 1 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega.

16 korral ehk 64% juhtudest toetas ELAK Vabariigi Valitsuse seisukohti konsensuslikult. 9 korral võttis ELAK valitsuse esitatud informatsiooni konsensuslikult teadmiseks.

Ministrid olid ELAKisse kutsutud seoses Eesti seisukohtade kinnitamisega Euroopa Ülemkogul ja ELi Nõukogu istungitel ja kohtumistel. Ministrite osalus oli 90%.

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osalet (korda)	Osalus (%)
Peaminister Kaja Kallas	1	1	100%
Haridus- ja teadusminister Kristina Kallas	2	2	100%
Justiitsminister Kalle Laanet	1	1	100%
Kaitseminister Hanno Pevkur	1	1	100%
Kliimaminister Kristen Michal	2	2	100%
Kultuuriminister Heidy Purga	1	1	100%
Majandus- ja infotehnoloogiaminister Tiit Riisalo	4	3	75%
Rahandusminister Mart Vörklaev	3	3	100%

Regionaalminister Madis Kallas	2	2	100%
Siseminister Lauri Läänemets	1	1	100%
Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo	2	1	50%
Terviseminister Riina Sikkut	2	2	100%
Välisminister Margus Tsahkna	6	3	50%
Kokku	28	23	90%

Parlamentarsed kuulamisid ja ministrite ülevaated

Ministrid andsid ELAKile **1** korral ülevaate ELi Nõukogu istungil toimunud:

- 1) Ülevaade 24. aprillil toimunud välisasjade nõukogu kohtumisest (palkade läbipaistvuse direktiivi heakskiitmine) (19.05.2023).

ELAK sai **2** korral ülevaate:

- 1) Ülevaade olukorrast Ukrainas (12.05.2023), ülevaate andja Euroopa Liidu suursaadik Ukrainas Matti Maasikas;
- 2) Ülevaade Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetidest 2023-2025 (26.06.2023), ülevaate andja Riigikantselei Euroopa Liidu asjade direktor Klen Jäärats.

Antud perioodil toimus **1** parlamentaarne kuulamine:

- 1) Euroopa Liidu ravimipakett (22.05.2023).

Antud perioodil kollektiivseid pöördumisi ei arutatud.

ELAKi kohtumised ja välistegevus

Kokku toimus antud ajaperioodil **5** kohtumist:

- 1) 10.05.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Iirimaa suursaadikuga Eestis James Sherryga;
- 2) 16.06.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Eesti Vabariigi alalise esindaja Euroopa Liidu juures Aivo Oravaga;
- 3) 16.05, 06.06 ja 13.06.2023 kohtus ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta Ukraina kõrgemate riigiametnikega;

ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta kohtus antud ajaperioodil ka kõikide ministeeriumite ja Riigikantselei Euroopa Liidu osakondade esindajatega.

Vahemikus 21.04.2023-30.06.2023 toimus **1** välislähetus:

- 1) 14.-16.05.2023 osalesid ELAKi esimees Liisa-Ly Pakosta, aseesimees Maria Jufereva-Skuratovski ja liige Riina Solman COSAC täiskogul Stockholmis.

Koostanud:

Mona Ly Eesalu, ELAKi konsultant

(12.07.2023)